

ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ ДОСЯГНЕНЬ ЕКОНОМІЧНО РОЗВИНУТИХ КРАЇН У ГАЛУЗІ ОХОРОНИ ПРАЦІ НА ПІДПРИЄМСТВАХ ЯК ОДИН ІЗ ШЛЯХІВ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ МІСТ

За даними управління статистики України, щорічно на виробництві травмується близько 50 тис. осіб із них 1 325 – смертельно. При цьому, основним контингентом травмованих і загиблих є особи віком 35 – 45 років [1]. Визначальним також є той факт, що динаміка виробничого травматизму в Україні має стійку тенденцію до збільшення його рівня (рис. 1).

Важливим є те, що як результат такого положення, відбувається зниження трудового потенціалу в Україні, а також затрачуються значні державні кошти на компенсацію ушкодження здоров'я працівників [2]. Так, в нашій країні більше, ніж 370 тис. осіб отримують пенсії, що призначені з причин каліцтв і професійних захворювань. Основною причиною високого рівня виробничого травматизму й професійних захворювань є недоліки в організації й забезпеченні належного рівня охорони праці, в ряді випадків неналежне відношення керівників підприємств до вирішення цих питань.

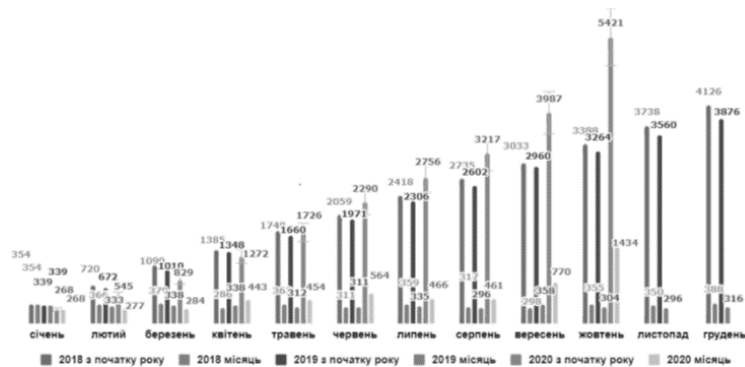

Рисунок 1 – Динаміка виробничого травматизму в Україні за 2018–2020 рр.

Однією з основних причин такого стану, на наш погляд, є недостатній рівень відповідальності керівників підприємств відносно порушень в цій галузі виробничої діяльності. Для прикладу наведем основні положення з охорони праці, які запроваджені в Японії.

На відміну від ряду інших країн, в Японії заходи з охорони, безпеки праці реалізують з високою точністю й відповідальністю. В цій країні, наприклад, відсутні такі поняття як «суттєві» і «не дуже суттєві» розпорядження, що відносяться до сфери охорони праці. Тобто будь-яке розпорядження виконується безумовно і в установлені строки.

Наступною відмінністю є реагування на нещасні випадки й професійні захворювання, що відбуваються на підприємствах у цій країні. В Японії не прийнято, як у багатьох інших країнах, у тому числі і в Україні, відносити причину одержання, наприклад, травми на необережність чи неуважність працівника, тобто на його відповідальність. Жодний керівник підприємства в Японії не має права знімати з себе відповідальність за нещасний випадок чи виявлене професійне захворювання. В тому разі, якщо спостерігається високий рівень травматизму, то для такого керівника це є суттєвою перешкодою для його кар'єрного зростання. Така бездіяльність осіб у забезпеченні охорони праці розцінюється в розрізі нанесення безпосередніх економічних збитків підприємству і в результаті – державі.

Завдання забезпечення охорони праці є важливим для підприємців Японії і з економічних позицій. Так, у разі нещасного випадку, за законодавством Японії, страхові органи вимагають від фірми відшкодування всіх витрат, що виникли у зв'язку з нещасним випадком, включаючи судові позови. Керівництво підприємств, з метою збереження іміджу, як правило, не доводить справу до судового процесу, а пропонують потерпілим чи родичам загиблих певну угоду. Як правило, така угода полягає в 100 % компенсації. Вона сплачується у вигляді «суми співчуття». Це може становити 40 000–50 000 доларів.

Отже, посилення відповідальності керівників за стан охорони праці на законодавчому рівні, підкріплене можливими економічними збитками є одним з реальних шляхів вирішення розглядуваного завдання. Це безпосередньо вплине позитивно на стан економічного й соціального розвитку як підприємств, так і міст і держави в цілому.

Список використаних джерел:

1. Серіков Я. О., Нікітченко О. Ю., Серікова К. С. Стан та проблеми виробничого й побутового електротравматизму в Україні. *НТЗ «Комунальне господарство міст»*, сер.: Технічні науки та архітектура. - 2021. - Вип. 4(164). С. 234-239.

2. Серіков Я. О. Промислова безпека та соціальний захист працівників виробничих підприємств, компаній і корпорацій. Харків : ХНУМГ – корпорація ШЕЛЛІ, 2015. 247 с.